16 jaar. No. 74. --'s HERTOGENBOSCH. -- Zaturdag 22 Junij 1844.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en letterkundig Dagblad.

DIGNE VERUM QUID JETAT? HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad: f 12.
Franco per post, » 14.

(*Verschijnende driemaden in de week:* Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 *cents de regel*
behalve 35 *cents segel*

Is er werkelijk kans om de finantien van Nederland te redden?

Wij betwisten de mogelijkheid niet; ofschoon het ons ook dan nog moeijelijk zoude voorkomen, als de regering met de kamers ernstig den weg wilden inslaan, dien wij sinds maanden en maanden hebben aangewezen.

Vóór de monsterleening, tengevolge der wet van den 6 maart, scheen eene gedwongene reduktie van renten noodzakelijk, onvermijdelijk.

Wij mogen het niet ontkennen, dat door het welslagen der leening, de omstandigheden in zooverre gunstig zijn gekeerd, dat ten minste een vooruitzigt zoude zijn geopend op redding, indien de regering met de oligarchen van ons verderfelijk finantieel en politiek stelsel wilden afzien. Maar men heeft de regering juist door de volteekening der leening gelegenheid gegeven, om te volharden. Het middel der redding is geworden de oorzaak van ons verderf.

Eene grondwetsherziening is van haar niet te verwachten. De regering, zoo wel als de oligarchieke partij, welke haar overheerscht, stelt zich voor, de grondwet met hare gebreken te *behouden*, omdat dit *behouden*, en hunne posten en hunne voordeelen, de politieke met de finantieele, waarborgt.

Wezenlijke verligting der lasten, in zooverre die kan gevonden worden zonder grondwetsherziening, wordt door hen ook niet werkelijk begeerd.

Al wat men desomtrent voorgeeft is fiktie; niets meer. Altijd bestaat nog, en blijft bestaan het rampzalig beginsel, dat de natie moet worden opgeofferd aan de beurs en aan de groote kapitalisten. De regering wil de handen vrij hebben, de beurs hare voordeelen behouden.

Men vindt daarvan de blijken in het voorgestelde ontwerp van konversie, dat ook daarom weder verwerpelijk zijn moest, waar desniettemin, en inderdaad, wie weet het? *daarom* zal worden aangenomen.

Het konversie-plan der 5 en 4½ pCt. in een fonds van 4 pCt., zal moeten gepaard gaan met eene verhooging van kapitaal, ten bedrage van 13 millioen. Ieder fondshouder der 4 pCt. zal voor 95 guld. 4 pCt. intrest trekken en daarenboven eene schuldbekentenis dragen van f 100.

Er bestaat vooruitzigt, althans de minister en de kamer geven voor dat zij het hebben, dat door de gedurige rijzing der fondsen in naburige rijken en de verbetering van ons krediet, binnen den tijd van 8 of 7 jaren voor ons de gelegenheid zal geboren worden tot eene nieuwe konversie. Men wil dus de onaflosbaarheid der kapitalen slechts tot dat tijdstip bepaald hebben. Maar in die veronderstelling beduidt de rentevermindering niets. Want als werkelijk over acht jaren eene nieuwe konversie plaats grijpt, dan zullen de fondshouders niet 4, maar meer dan 4½ pCt. genoten hebben. De geldschieter immers erlangt 4 pCt. intrest jaarlijks, en over 8 jaren bekomt hij in eens nog 5 pCt., omdat hij voor eene schuldbekentenis van f 100 slechts 95 betaald heeft. Hij zal dus met er daad meer dan 4½ pCt. ontvangen hebben. En de hooggeroemde konversie van 5 pCt. in 4, is niets meer dan eene konversie in reim 4½ pCts.

Ziedaar hoe men hier te lande bezuiniging verstaat. Is het niet duidelijk, dat de belangen der natie, hier op nieuw miskend en opgeofferd worden aan de belangen der beurs? En dit is dan de belooning, welke de natie ontvangt voor de 117 millioenen, welke zij zich op het zoogenaamde altaar des vaderlands (de ledige schatkist), heeft laten afdwingen.

Maar er is meer. De regering wil zich de handen zooveel mogelijk vrij houden in het beheer der nationale gelden.

De minister heeft in een der artikelen (12 van zijn gewijzigd ontwerp) voorgesteld, de gekonverteerd wordende 5 pCt. schulden ten laste der overzeesche bezittingen, over te brengen op het grootboek der nationale schuld. Dat is, de lasten der overzeesche bezittingen op de natie over te dragen, om voor zich de inkomsten te behouden.

Immers het beheer der Oost-Indische finantien wordt door haar alléén gevoerd, zonder kontrôle. Kan zij nu de schulden der Oost-Indische kas op Neerlands budjet brengen, dan zal zij zich ontlast hebben van de schulden daaraan verbonden, en des te ruimer kunnen spelen met de baten dier kas, die zij vergroot zal hebben, naarmate zij meer Oost-Indische schuld op *ons* grootboek zal hebben ingeschreven.

Zullen de kamers dit gedoogen? Wij vreezen het. Maar ook dit zal de heer Van Hall niet winnen, zonder eenen zwaren strijd te kampen.

Hij moge zich schuilen achter het voorwendsel van vereenvoudiging. Men zal niet nalaten dat masker afterukken, en doen zien, dat de kreet van vereenvoudiging alléén in toepassing gebragt daar, waar de minister vrije speling erlangt met de gelden, welke de natie toebehooren, niets heeft vóór zich, dan den schijn van bedrog.

Wij verklaren het ronduit. Het ware een onnoozele, die zich hier door schijn liet bedriegen. Vereenvoudiging, welke gepaard gaat met een dusdanig nadeel voor de natie, is geene vereenvoudiging. Het is een list, en niet anders dan een list.

Wij zullen de goede trouw van den heer Van Hall niet betwisten, gelijk hij die aan anderen betwist, maar wij zullen niet aarzelen te zeggen, dat met de beste goede trouw zulke wetsbepaling bedriegelijk is, zoolang het niet uitdrukkelijk zal bepaald zijn in de grondwet, dat het finantieel beheer der Oost-Indische bezittingen, wettelijk moet worden gekontroleerd door de [illegible]

TURKIJE

De sultan heeft den 25sten der vorige maand zijne hoofdstad aan boord van het stoomfregat Esseri Djedid verlaten, om Nikomedie, Brussa, de Dardanellen, en het eiland Mitylene te bezoeken. Een gevolg van ruim 600 personen vergezelde zijne hoogheid op verscheiden andere strooptogten.

— Uit Albanie heeft de Porte gunstige berigten ontvangen, volgens welke hare troepen in alle ontmoetingen met de opstandelingen de bovenhand behouden, en hen onder anderen uit Uskup verdreven hadden. Hetzelfde wordt bevestigd door de jongste berigten van de Turksche grenzen; intusschen blijkt het nog niet, dat daardoor aan de vervolging der christenen een einde gemaakt was. Veeleer schenen de troepen der Porte de behaalde voordeelen, hunne verrigtingen [illegible] eene poos gestaakt te hebben, om van [illegible] standene vermoeijenissen uit te rusten, [illegible] opstandelingen gebruik maakten, om de [illegible] christen-bevolking van hare laatste have te beroven; zoodat men den opstand nog geenszins als onderdrukt kan beschouwen.

DUITSCHLAND

De *Aachensche Zeitung* deelt het berigt mede, dat de kommissie voor den spoorweg van hier op Maastricht, eerstdaags van de reeds voorlang haar door den minister van finantien verleende vergunning, om de eerste 10 pCt. der inschrijvingen op te vragen, gebruik zal maken. Het schijnt dat al-

leen een zamenloop van zwarigheden, vooral hieruit ontstaande dat de instellingen en usances van twee staten in het oog moeten gehouden worden, heeft verhinderd, dat deze opvrage niet reeds eerder is geschied.

-- Het hof van assises der Rijn-provincie heeft een' persoon, die een zwaar stuk hout dwars over de sporen van den Keulschen ijzeren-weg had gelegd, met het blijkbaar doel, om daardoor den eerstkomenden trein te doen uit het spoor geraken, veroordeeld tot vijfjarige tuchthuisstraf.

-- Het stadje Truschnitz is den 3 junij bijna geheel en al afgebrand. Alleen de kerk en het schoolgebouw zijn van de woedende vlammen verschoond gebleven.

ENGELAND

In eene groote te Liverpool gehouden meeting, zijn twee adressen goedgestemd, waarvan het eene aan de koningin is gerigt, om de in vrijheid-stelling van den heer O'Connell en zijne medegevangenen te verzoeken, en het andere aan den bevrijder en zijne vrienden, om hun de sympathie der vergadering te betuigen en hare deelneming in de aan hen opgelegde beproeving.

-- De Belgische stoomboot *Antwerpen* is den 13 dezer, nabij Gravesend, op een klein visschersmaksehip gestooten, hetwelk ten gevolge daarvan onmiddelijk zonk. Twee kinderen die zich op het vaartuigje bevonden, zijn in weerwil der spoedig toegebragte hulp omgekomen.

SPANJE.

De staat van beleg, waarin zich de provincie Alikante bevond, tengevolge van den opstand, welke aldaar was uitgebroken, is thans door een dekreet der koningin opgeheven.

-- Het beruchte Carlistische bendehoofd Venturacid, bijgenaamd Mandez, is gevat en gefusilleerd geworden; hetzelfde lot wacht nog een ander bendehoofd, Vosinbet genaamd, die in de gevangenis te Barcelona opgesloten is en over drie dagen voor eenen krijgsraad te recht zal staan.

-- Het begin van eenen oorlog tusschen Frankrijk en Marokko maakte te Madrid groote sensatie. Men geloofde niet dat de keizer van Marokko dwaas genoeg zoude zijn, om den oorlog te verklaren, aan eene zoo magtige mogendheid als Frankrijk, en dit dan op een oogenblik, dat hij eene vredebreuk ook met Spanje kan verwachten.

FRANKRIJK.

De tentoonstelling der voortbrengselen van nationale nijverheid zal den 30sten dezer worden gesloten. De door de vreemde gouvernementen tot het bestudeeren der voortbrengselen afgezondene kommissarissen, waren gisteren bij den Belgischen kommissaris, ten getale van tweeëntwintig bijeen, zij behoorden tot twintig verschillende staten.

De kamer der afgevaardigden heeft zich in de zitting van den 17den dezer, in hare bureaux met het onderzoek van het wets ontwerp op het middelbaar onderwijs bezig gehouden. De kommissie, welke met het onderzoek dezer wet belast, bestaat uit de heeren: de Tocqueville, Thiers, St. Marc Girardin, [illegible], Salvendy, Remusat, Quinette, Odilon-Barrot en Dupin.

De universiteit-partij zegt te dezer zake *Débats*, is in de kommissie ruim vertegenwoordigd, echter is [illegible] een der kommissarissen der universiteit, namelijk de heer St. Marc Girardin, de heer de Carné [illegible] verdediger zijn van de regten der Katholijken, de heer de Salvandy, die de aanbieding van het ontwerp ontijdig vindt, zal ongetwijfeld beproeven, om de grondstellingen van zijn, over eenige jaren als minister van openbaar onderwijs, aangeboden wetsontwerp te doen zegevieren, grondstellingen welke die des heeren Villemain ver in wijsheid overtreffen: de heer de Tocqueville zal, vermoeden wij, aan zijne antecedenten getrouw blijven; de heeren Thiers, Dupin en Remusat zijn, zoo als genoegzaam bekend is, meer uitvoerlijk als gezind dan de heeren St. Marc Girardin zelf; het gevoelen van den heer Quinette is ons niet juist genoeg bekend; en van het liberalisme van den heer Odilon Barrot mogen wij hopen, dat hij zijn hoofd niet zal krommen onder de bekrompen en willekeur ademende stellingen van den heer Thiers. In alle geval is het zeker dat de kommissie van de kamer der gedeputeerden, niet met de droevige eenstemmigheid zal bezield wezen, welke de kommissie der pairskamer kenmerkte."

—Aan eene korrespondentie uit Mogador, eene der voornaamste steden van Marokko, ontleenen wij het volgende:

Het schijnt dat de sultan, tot den oorlog tegen de Europeanen in het algemeen en tegen de Franschen in het bijzonder, minder gedreven wordt uit eigene neiging, dan wel door de geestdrijverij der ultra-Marokkanen, aan welke het hem moeijelijk valt te wederstaan. Hij vreest Abd-el-Kader en zijnen ongepasten ijver, meer dan de Franschen of dan iedere andere mogendheid, want dit onbedwingbare opperhoofd noodzaakt hem tot den oorlog, ten einde zijnen onderdanen te toonen, dat hij even zoo ijverig tegen de ongelooviger is, als hij, en dat hij hunne dweepende verwondering in dezelfde mate verdient. Daarenboven bestaat er in Marokko eene speciale [illegible], want ofschoon het bestuur des keizers vredelievend is, en dat hij sedert meer dan twintig jaren geene bloedige strafoefening bevolen heeft, is zijn regerings-stelsel echter zoo op knevelarij gegrond, dat hij ieder oogenblik een voorwendsel vindt, om de zakken van de Moorep en Arabieren te ledigen. Ziehier overigens een bewijs van de zwakheid van 's keizers magt in sommige provincien, zoo niet in alle; ongeveer twee maanden geleden, waren de provincien Schedma en [illegible] in openlijken oorlog, aan weerszijden waren er dooden gevallen, toen de keizer heeft met overgeslagen armen dien broedermoordenden strijd aangezien, zonder er een einde aan te durven maken. De keizer wordt daarenboven aanhoudend bedreigd, door de geestdrijvers van Fez, de orthodoxe hoofdstad. Deze onverdraagzame Mooren onderhouden eene regtstreeksche gemeenschap met Abdel-Kader, den keizers quasi mededinger, en bezorgen hem wapenen en geld.

De keizer heeft gelast, om al de beschikbare troepen te monsteren, en degenen die nog geene wapenen hebben daarvan te voorzien. Als eene daad van vroomheid, heeft men de rijke Muzelmannen aanbevolen, om hunne arme geloofsgenooten van wapenen te voorzien.

Bij de inspektie van Mogador, sprak de gouverneur de troepen aldus aan:

« De ongeloovigen komen, doch vreest hen niet, want gij zijt meer dan zij, en God is met u.

Gij kunt u geen [illegible] voorstellen, dan het Marokkaansche leger, doch ook ieder Moor of Arabier die slechts eenigzins de wapenen kan dragen, is soldaat. Dergelijke troepen kunnen wel is waar, door blinden geloofs-ijver opgewekt, met eene soort van onnatuurlijke, dweepende dapperheid voor een oogenblik bezield worden, doch het zou dwaasheid zijn te gelooven, dat zulke onhandige benden de Fransche kunnen wederstaan.

Ieder die eenigzins met den staat van zaken bekend is, ziet, indien de sultan niet toegeeft, den spoedigen en volslagen ondergang van het Marokkaansche rijk te gemoet.

— Het *Journal des Débats* bevat een belangrijk artikel over de geschillen tusschen Frankrijk en Marokko, waarin het de volgende gedachten opgeeft, op welke de Fransche regering gemeend zou wezen, in een vredelievenden zin den keizer van Marokko te treden. Allereerst doet het *Journal* opmerken, dat er op dit oogenblik geen oorlog tusschen de beide landen bestaat; dat wel is waar het Fransche gebied door Marokkaansche troepen geschonden is, maar dat men allen grond heeft om te verwachten dat de keizer zich bijvoren zal, om de voldoening daarvoor te geven, die de Fransche consul-generaal te Tanger gelast is te eischen. Tot zoo lang zal Frankrijk van zijnen kant geene vijandelijkheden plegen. Maar niettemin heeft de Fransche regering besloten te gelijker tijd maatregelen te nemen, om de herhaling van dergelijke aanrandingen voor te komen, en tot dat einde van den keizer van Marokko te eischen, dat hij alle zijne troepen uit de grensgewesten terugtrekke, en zich bovenal verbinde, om niet langer eene schuilplaats te verleenen aan Abd-el-kader, aan wiens invloed op den keizer en op het Marokkaansche volk de vijandige stemming tegen Frankrijk wordt toegeschreven. Dit zegt het *Journal des Débats*, moet een einde nemen en daarom heeft de Fransche regering besloten een ernstige demonstratie te doen. Wij herhalen het, er bestaat geen oorlog tusschen de beide regeringen en het is zelfs waarschijnlijk, dat men niet tot zulk een uiterste zal behoeven te komen. Frankrijk koestert geene ontwerpen van vergrooting; het wil het keizerrijk Marokko niet veroveren, en zoo het gedwongen wierd hetzelve te bezetten, zou het geenerlei lust hebben om het te behouden. Maar terwijl het alle denkbeeld van vergrooting van zich wijst, verlangt het de veiligheid van zijn grondgebied te verzekeren, en de Fransche regering wil niet langer dulden, dat een aangrenzend land voortdurend tot wijkplaats en arsenaal verstrekke aan de vijanden van hare heerschappij in Algerië. Deze veiligheid en stipte onzijdigheid zal Frankrijk voor alle, en moet het zijn door de uiterste middelen te verkrijgen. Het zal zich ten oorlog toe rusten, om te zekerder den vrede te bewaren. De tegenwoordigheid alleen der magt, welke bestemd is om aan onze eischen nadruk bij te zetten, zal genoegzaam zijn om aan de Marokkaansche regering te doen gevoelen, dat het oogloos is tegen den raad der wijsheid en voorzigtigheid te luisteren, en zal de gansche wereld van het vaste voornemen onzer regering te overtuigen, om de ongeschondenheid en veiligheid onzer bezittingen in Afrika te handhaven."

— Het schijnt zeker dat de [illegible] van prinses Caroline van Napels, welke hemzelve als weduwe van den hertog van Bordeaux bestemd was, sedert een maand aan den hertog van Aumale is toegezegd, en dat de reis van den prins naar Napels stellig in de aanstaande maand julij bepaald was. De gebeurtenissen van Marokko zullen echter waarschijnlijk de uitvoering van dit plan, voor eenigen tijd vertragen, en den prins houden [illegible] den ganschen zomer, aan het hoofd van zijne [illegible] afdeeling te Konstantine te blijven. (*Correspondent*.)

— Men zegt dat prins Louis Napoleon zich tot de regering heeft gewend met het verzoek, om [illegible] vrijwilliger in de expeditie tegen Marokko te mogen dienen.

— De minister van openbaar onderwijs, heeft aan de leden van de kamer der afgevaardigden, de statistieke nota over het lager onderwijs rondgedeeld. De uitgaven voor dezen tak van het onderwijs, hebben in 1843 bedragen [illegible] millioen 883 duizend franken, waarvan [illegible] gemeentebesturen 9, door de departementen 4⅓ en door den staat ongeveer 2 millioen bijgedragen is.

NEDERLAND

Te St. Michiels Gestel overleed den 13 dezer de landbouwer *Simon Spierings*, [illegible] jaren oud, [illegible] afkomelingen, [illegible] Schier alle dezelfs, 88 nakomelingen, onder deze 15 achterkleinkinderen, woonden [illegible] dagen daarna dezelfs [illegible] bij. In het jaar 1827 vierde hij met zijne thans nog levende vrouw *Johanna Sirk*, plegtiglijk zijne gouden bruiloft, en verscheidene jaren was dit paar het oudste [illegible] de gemeente, welks huwelijk [illegible]

overleest door derzelver herder, den WelEerw. heer *Johannes van der Voort*, welke daags voor 's mans afsterven, zijn 89e jaar is ingetreden. De overledene behield tot het laatste toe het volle gebruik van zijn verstand, was steeds in de omstreken als een wakker landbouwer bekend, en bleef tot zijn dood toe een warm voorstander van oude regten en herkomsten. Als gezworene van den *bodem van den Elde*, bleef hij standvastig zijne toestemming weigeren aan den verkoop van eenige gronden, waarvan de eigendom was na te wijzen tot de tijden van *keizer Karel*! Zijne uiterste wilsverklaring is dan ook geweest, dat zijne erfgenamen denzelfden onwil aan hunne achterkleinkinderen; deze aan de hunne, ende immer zoo voort, achterlaten zouden!

Bij Z. M. besluit van den 15 junij 1844, n°. 65, zijn benoemd:

tot griffier bij het kantongregt te Boxmeer, H. C. F. Kerstens.

Bij besluit van den 14 junij jl., n°. 71, heeft Z. M. tot houtvester in het derde jagt-distrikt der provincie Noord-Braband, in plaats van den J. H. baron van Tuijll van Serooskerken van Heeze en Leende, overleden, benoemd den heer C. de Loecker, thans adjunct-houtvester in gemeld jagt-distrikt.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 19 Junij.

Is ingekomen een afschrift van het verslag der staats-kommissie, nopens de koloniale [illegible] over 1843.

Adressen.

De kommissie tot de verzoekschriften doet verslag op een adres van H. Walda, c. s., verveeners te Smilde, die vermindering van den turf-akcijns verlangen. De kommissie stelt de nederlegging van dit adres ter griffie voor.

De heer van Goltstein acht de verzending van dit stuk aan Z. Exc. den minister van financien niet doeltreffend, het geldt hier een voortbrengsel van den grond, waarbij niet alleen de behoeftige, maar de nijverheid het hoogste belang heeft.

De heeren van Rechteren en Kniphorst ondersteunen de verzending.

De heer Tresling hoopt het denkbeeld toejuichende van eene verzending, waardoor de regering in staat kan worden gesteld nuttige inlichtingen te bekomen, meent dat in het onderhavige stuk weinige of geene zoodanige inlichtingen worden aangetroffen. Wel is dit het geval met een gedeelte overgelegd adres van [illegible], c. s., uit Overijssel. De spreker zou wenschen dat dit met het andere stuk, door den heer van Goltstein bedoeld, verzonden wierd, om de gebreken in de bestaande akcijnswet op den turf te doen blijken.

Niemand iets hiertegen inbrengende, wordt dien overeenkomstig besloten.

Verder doet de kommissie verslag op een adres van J. Backer, mede administrateur van kerk- en armenfonden te Arnhem, houdende bezwaren tegen de voordragt tot konversie. — Griffie.

Op een adres van de erven W. van der Sanden, koopmeden te 's Hertogenbosch, die zich beklagen over de weigering van het stadsbestuur, om terugbetaling van akcijns wegens uitgevoerde bier. — Orde van den dag.

Op een adres van A. Plaizier, te Ridderkerk, nopens het tiendregt, en op dat van [illegible], c.s., nopens de ongrondwettige oprichting van een heerlijk regt. — Beide stukken ter griffie.

De beraadslagingen over het ontwerp nopens Zeedijken worden alsnu geopend.

De heeren Tresling, Cost Jordens, van Goltstein, Duymaer van Twist en Bruce hebben achtereenvolgens het ontwerp bestreden. Zij beschouwden de opheffing van het gemeld [illegible] als te ontijdig en te voorbarig. Zij toonden aan, dat de berijferingen, door de regering aangeboden, geene voldoende inlichtingen of garanderende zekerheid aanboden. Zij betoogden, dat er ook geene zwarigheid bestond, de afdoening dezer zaak uit te stellen, tot dat de regering in staat ware, de kamer in te lichten en tot de opheffing en meer vasten grond over te gaan.

De minister van binnenlandsche zaken heeft de bedenkingen breedvoerig wederlegd en vele inlichtingen medegedeeld, zoo nopens de onderneming der droogmaking zelve, als ten aanzien der geldelijke aangelegenheden van dat werk.

Ter stemming overgegaan zijnde, hebben zich 22 leden vóór en 32 tegen het ontwerp verklaard, zoodat Z. M. eerbiedig zal worden verzocht het in nadere overweging te nemen.

Daarna is het ontwerp van wet, strekkende tot verhooging der begrooting over 1844-1845, ten behoeve der Vriesche wegen, na eene korte beraadslaging, aangenomen met eene meerderheid van 53 stemmen tegen eene stem.

De vergadering [illegible] morgenochtend ten elf ure geschorst tot [illegible] worden over het voorstel [illegible] konversie.

— Men meldt uit Zwolle den 17 dezer:

» Voerman Beuvink, rijdende met goederen van Oldenzaal naar Zwolle, overkwam in den morgen van vrijdag jl., omstreeks 7 uur, een [illegible] voortrijdende en tusschen de herberg de Mol en de Wipstrik, omstreeks een uur van hier, gekomen zijnde, ontdekte hij eensklaps dat de goederen, die meestal in manufakturen bestonden, op zijnen wagen in brand waren geraakt, en welke moeite hij ook aanwendde, door den fellen wind onmogelijk waren te blusschen, zoodat door dezen brand, waarvan de oorzaak onbekend is, ongeveer *f* 2000 aan waarde is vernield geworden, terwijl hij slechts een gedeelte der vracht begroot op *f* 1000, heeft kunnen redden.«

— Uit Luxemburg schrijft men, dat Z. M. de koning Grootheriog en Z. K. H. de prins van Oranje, tegen het einde dezer of het begin der volgende maand aldaar verwacht worden.

Mengelwerk.

Uitwatering.

I.

Behalve de polders tusschen Grave en Cranenburg, zijn er nog uitgestrekte landerijen aan gelegen uitwatering, en wel gedeeltelijk de [illegible] tusschen de Dieze en het land van Heusden gelegen, de [illegible] zich als [illegible] de lagen worden [illegible] den Bosch, Empel omgevende dorpen als Berlicum, den Dungen, St. Michiels Gestel, Vught, Cromvoirt en Engelen, om van geene meerdere plaatsen te gewagen.

Deze landerijen maken den bodem uit van den overgrooten waterspiegel, welke des winters van de wallen van 's Bosch gedeeltelijk wordt gezien.

De onmisbare noodzakelijkheid eener verbeterde uitwatering voor die landerijen te willen betoogen ware overbodig, een ieder die, langs welke zijde ook, 's Bosch nadert, moet zich afvragen of [illegible] niets tegen het akelig moeras vermag uit te [illegible] In weiden is te herscheppen, dan of [illegible] onaanzienbare landen geen ander nut kunnen [illegible] brengen, dan den toegang tot de vesting voor den vijand onmogelijk maken?

De dorpen 's Bosch omringende, zijn even als de aanzienlijke dorpen ten zuiden van de Maaspolders benoorden Grave gelegen, van eene veel betere kondite dan de eigenlijke Maasdorpen. Zij [illegible] bezitten [illegible] gemelde uitstroomen gedekt, zij [illegible] alleen wanneer zeeren oogst, en zoo de polders weinig opbrengen, behouden die dorpen hunne aanzienlijke en goede akkergronden.

Daarbij komt, dat de Maaspolders zich, althans op plaatsen zuidwaards, eenigzins verheffen en dat dus daar zich steeds eenig polderland boven water doet zien.

Dan, is voor die gezamenlijke dorpen eene verbeterde uitwatering, eene niets beduidende of eene bijkomende zaak? Geenzins. — Immers de uitgestrektheid in de breedte der Maaspolders, brengen mede dat de eigenlijke Maasdorpen, alleen niet alle die landerijen in gebruik kunnen nemen; en dezelfde vruchten welke die Maasdorpen van eene verbeterde uitwatering zouden genieten, zouden door de zuidwaards gelegene dorpen [illegible] worden.

Herpen, Berchem, Oss, Geffen, Nuland, en Rosmalen, zouden in de bebouwing der kleigronden met de Maasdorpen [illegible] en de dubbele oogst van hooi en [illegible] door die dorpen ingeoogst, [illegible] geen dood of ziekelijk ligchaam, maar zouden hun kostbaarst kleinood worden.

De jaarlijksche overstrooming, aan dewelke al de tot nu toe [illegible] landerijen onderhevig zijn, [illegible] van wintervruchten, [illegible] plaatsen van pachthoeven. Uit den aard der zaken moet het grootste gedeelte dier landen tot wei- en hooilanden liggen blijven; en onberekenbaar is de hoeveelheid van voeder voor vee, hetwelk die landen [illegible] en dat wel zonder [illegible] doelvoerding zouden opbrengen.

Welk grooter voordeel kan een land van akkerbouw, dat jaarlijks bevruchtende [illegible] den geschonken, dan eene in de naburigheid [illegible] voortbrenging van veevoeder, die geene meststoffen wegsleept en alle dierlijke uitvoegsels voor den akker doet bewaren, [illegible]

Niet alleen de [illegible] aangroeiende, maar ook de meer verwijderde [illegible] het overvloedig veevoeder [illegible] die veestapel zoude in de zuid [illegible] aanmerkelijk vergroot worden: daar de landeren dan op eenen jaarlijkschen en gevegelden oogst van hooi, tegen eenen billijken prijs te bekomen, zoude kunnen rekenen, en daarnaar zijnen stal inrigten; landbouw en veeteelt zouden gelijkelijk bloeijen en de welvaart in de aangrenzende gemeenten [illegible] doen toenemen.

In een onzer vorige nommers hebben wij een uittreksel uit het eerste gedeelte van de lezenswaardige brochure, *«over de grondwets-herziening* [illegible] geleverd, waarin de gebreken der grondwet [illegible] Wij laten hier thans [illegible] waarin de toestand der kamer en van het ministerie wordt afgeschilderd, met betrekking tot de wet van heffing en [illegible]

Vóór dat de groote wet (van heffing en [illegible]) in discussie kwam, werd het punt der «grondwetsherziening» wederom in de kamer ter sprake gebragt. Bij het beraadslagen over het ontwerp tot [illegible] van den achterstand over 1840 en vorige jaren, (men beoordeele dien uit den officiëlen staat [illegible]) interpelleerde de heer Luyac [illegible] den minister van Hall regtstreeks, en vroeg eene verklaring van de regering, dat de aanneming der in behandeling zijnde wetsontwerpen [illegible] worden gevolgd door eene herziening der grondwet. Het antwoord van den minister [illegible] dat hij [illegible] (in zonderlinge tegenspraak met de leer, op dat punt gepredikt door een Schimmelpenninck — zie bl. 37 —, en door een

Recursen — zie bl. 51 — zijne dat hij *niet* zou antwoorden, dat hij die toezegging *niet* zou geven (vergelijk bl. 7.)

Met die belangrijke verklaring ving de beoordeeling der wet van Heffing op den 22 februarij jl. aan. Over die wet zelve nog iets te zeggen, over have in de kamer bewezene ongrondwettigheden uit te weiden, zou hier ondienstig en verder ook wel onmogelijk zijn, omdat de stof daartoe, is uitgeput na de krachtige vertoogen van den *Nederlandschen Spektator*, in een van welks nummers tot zelfs het oordeel van een prins Willem I over zóódanige belastingen is voorgehouden(1), — na de waarschuwende stem der Nederlandsche pers, en na het oordeel en het votum der *vijf en twintig* vertegenwoordigers, voor wie eene eerezuil op te rigten, niet meer behoeft, omdat zij eene eerezuil zich hebben gesticht in de harten van alle weldenken in den lande.

Beschouwen wij slechts wat er nog nopens de herziening der grondwet geschiedde, onderzoeken wij slechts deze aangelegenheid, immers alleen het WAAROM moest mijne de geschiedenis maar *volledig* worden beantwoord.

Twee gunstige omstandigheden werken bij die ongunstige gelegenheid zamen: 1°. de aansluiting bij de konversie en het budget tot stand gekomen werd, op weinig uitzondering na, niet verbroken; 2°. er ontstond, integendeel, bijna *algeheele* aansluiting. — Nu zeiden de onafhankelijke vertegenwoordigers, dat het tijdstip met reden gekozen naderde, en dat de herziening der grondwet eene behoefte der natie was; — men verklaarde, dat men thans, even als voor vijftien jaren, de vruchten van onze gebrekkige staatsinstellingen plukte, en dat de herziening gebiedend gevorderd werd, wilde men rust en orde, welvaart en volksgeluk duurzaam aan het vaderland verzekeren; — niet alleen gebrekkig, maar bij de natie in minachting noemde men onze instellingen; — bij iedere gelegenheid zou op hervorming worden teruggekomen en aangedrongen; — geene financiële reforme zonder staatkundige kon stand grijpen, althans vruchten dragen; — al de gebreken werden op nieuw zamengesomd, en de nadeelen voor vorst en volk er uit voortvloeijende, welsprekend aangewezen; — *onstaatkundig* noemde men de weigering der regering, — de raadslieden der kroon zouden er wel door de omstandigheden en door den materiëlen en intellectuëlen toestand der Natie toe gedwongen worden, — ook de redding van Nederland moest uitgaan van de herziening onzer staatsinstellingen; — wat gaf de belofte voorwaar aan het volk? tijdelijk herstel der geldmiddelen, geene herziening der grondwet; in plaats van vooruitgang stilstand, in plaats van hervorming, *behoud* van het bestaande, in plaats van keerpunt, rustpunt; — zal de Natie tevreden zijn, zoo vroeg men, dat haar wensch tot herziening, zoo gebiedend gevorderd, onvervuld blijft? — heeft de regering nu en dan niet eene zóódanige uitlegging aan bepalingen der bestaande grondwet gegeven, die meer van beperking, dan van uitbreiding getuigt? — Dooch, besluiten wij deze zamenvatting der verdedigde gevoelens tegen de herziening of hervorming der grondwet (2) liever voor goed, met de indrukwekkende woorden van den ridder VAN HALL, als hij zegt:

«En dan vraag ik aan u, raadslieden der Kroon, kunt gij met waarheid verklaren, dat, onder de omstandigheden waarin wij verkeeren, gij het vertrouwen der natie in die mate bezit, dat uw voorgestelde maatregelen door haar welwillend ontvangen zal worden en daardoor slagen zal? Wanneer wij toch bedenken, dat nog geen jaar geleden, op dezelfde plaats meestal dezelfde raadslieden der Kroon gezeten waren, en dat dezen toen of uitdrukkelijk hebben verklaard, of door hun stilzwijgen hebben herstigt, dat zij eene belasting op de *inkomsten* afkeurden, om redenen, die voor eene belasting op de *bezittingen* dubbel waar zijn; wanneer gij, raadslieden der kroon, toen zelven hebt verklaard, dat zoodanige belasting tot *misrekening*, *meineed* en *zedeloosheid* aanleiding gaf, en wanneer dan thans eene wet tot het invoeren van die belasting door die-zelfde raadslieden der kroon wordt aanbevolen, dan vraag ik: kunt gij op het wel slagen rekenen van eenen finantielen maatregel, waartoe vertrouwen noodig is? Wanneer gij, raadslieden der kroon, teregt u voor een stelsel van bezuiniging en vereenvoudiging hebt verklaard, en maanden daarna nog niets wezenlijks daaromtrent tot stand is gebragt; wanneer gij het gebrekkige onzer *regterlijke instellingen* door vermindering van het aantal hoven hebt willen verbeteren; maar, in *plaats van de hand aan het werk te slaan, tot het wegnemen van een belemmerend artikel uit ons Staatsverdrag, daartoe door eene gedwongene uitlegging hebt willen geraken, kunt gij dan verwachten, dat het vertrouwen der natie in uwen finantielen maatregel zal ondersteunen? Wanneer gij, raadslieden der kroon, in plaats van de algemeen erkende behoefte aan de ontbindbaarheid der kamer door uitbreiding der grondwet te vervullen, u bevindt in het gezelschap eener weifelende en u vaak ontvallende meerderheid loopt, wanneer gij omtrent uwe voorstellen elken wenk dier meerderheid opvolgt, en zoo van wijziging tot wijziging voortgaat, is het dan, inderdaad, te verwachten, dat men u het vertrouwen schenkt, voor het gelukken van elken finantielen maatregel volstrekt vereischt?* Het is voor mij bedroevend, op zoodanige wijze te moeten spreken. Het komt overeen noch met mijnen aanleg, noch met mijn karakter, om op die wijze te handelen; maar, gevoel van pligt gebiedt mij zulks, en dan heb ik nooit voor het uitspreken der meest harde waarheid teruggedeinsd.»

Wat antwoordde de regering op al die menigvuldige, bondige, ernstige en gemoedelijke vertoogen, bij deze diskussie tot herziening onzer gebrekkige staatsinstellingen aan haar gerigt? — NIETS. — VOLSTREKT NIETS!

De minister VAN HALL sprak van het ijdel geschreeuw van onruststokers buiten de kamer, van ongeroepen geneesheeren, die de kwaal trachtten te vergrooten, zonder een genesmiddel te kunnen aanwijzen; het woord *staatsbankroet* zou hij bijna durven uitspreken, zonder de vrees te koesteren, dat hij van onvoorzigtigheid beschuldigd zou worden; hij sprak van verwaande, zoogenaamde publicisten; hij sprak van schotschriften en pamfletten, in den eigen oogenblik, dat een schotschrift en pamphlet (naar men stellig weet het schandwerk van [illegible]) naar bijna voor niet, aan der ingezetenen woning werd omgedragen, ten einde den indruk, zoo mogelijk, uit te wisschen, dien de *Nederlandsche Spektator* in het denkend deel der natie had gemaakt.

De openbare meening werd miskend, want, al wat men in geschriften, dagbladen en gesprekken las of hoorde, werd als geen bestanddeel der publieke opinie beschouwd, in het regt van petitie zelfs ontkend: want dezelfde minister achtte ook niet als openbare meening de adressen aan de staten generaal door het volk gerigt.

» *Ik wel er grooten prijs op* (zegt Zijne Exc. ten slotte) *de regering van den vorst, welken ik dien*, DOELDE *te zien; van uit het volk tot den* TERGESTOEL *verheven, waarop het vertrouwen van den vorst mij plaatste, weet ik dat ik hem niet meer in zijnen geest kan dienen*, DAN DOOR DE BELANGEN VAN DAT VOLK STEEDS VOOR OGEN TE HEBBEN.»

Welnu, heer minister VAN HALL, de koning mag oordeelen, of gij hem in zijnen geest gediend hebt door de belangen van het volk steeds zoo voor oogen (dat wil immers zeggen *behartigd*?) te hebben gehad!

De koning was reeds *populair*, lang vóór dat hij nu nog den eerestoel besteegt, en de koning zal *populair blijven*, omdat, schoon ook de behoeften der natie door een verantwoordelijk minister aan miskend mogten worden, het volk zich, toch niet van den koning verwijderen zou, maar hem integendeel aanhangen tegen al, wat zich mogt onderwinden, inbrenk op zijn gezag te maken. — Duurzaam zou des ministers eerestoel zijn, wanneer hij geschraagd werd door de dankbaarheid, door de tevredenheid van een geduldig, doch vrijheidlievend volk!

Dat volk vraagt en uit zich-zelf, en bij monde van zijne wettige vertegenwoordigers, de herziening, de verandering, de verbetering der grondwet; — dat volk bragt 117 millioen schats bijeen, om de uitspattingen eener vorige regering, en de gebreken eener bestaande grondwet te dekken; — Is dat geen opoffering? is dat geen vaderlandsliefde? Waarin anders zou dan de vaderlandsliefde wel bestaan?

Maar tegenover al die lasten, tegenover al die offers, vraagt de natie als één enkel man, de behartiging harer grondwettige belangen, zij vraagt dit luide, zij vraagt dit in 's lands vergaderzaal met OVERGROOTE MEERDERHEID, en..... de regering..... antwoordt niet? de regering weigert!..... — Verlichte de Heemel het oordeel des koning's!

(1) «So strenghe, neigaduys so huiten ordinaris, in dese lande heel en al onverdragelicke middelen. — *Nederlandsche spectator*, Bl. 146 — 160, waar de Wet van Redding met de bepalingen van den Spaanschen driftigaard ANVA vergeleken wordt.

(2) De beraadslaging over de Belastingwet is opgenomen in de *Staats-Kourant* No. 49—63.

Graanmarkt van 's Hertogenbosch

van Maandag, Dingsdag en Woensdag, den 17, 18 en 19 Junij 1844.

Rogge, bij eenen geringen aanvoer, werd dezelve door hoogst benoodigden, tegen vermeerderde prijzen gretig weggekocht.

Boekweit, wordt aanhoudend in geringe hoeveelheid aangebragt, niettegenstaande dezelve bij meerderen aanvoer, genegen koopers zonde vinden.

Haver, goed prijshoudend; de navolgende prijzen zijn besteed geworden per Nederlandsch mud, als:

ROGGE.	*f* 5,10 à *f* 5,70.
BOEKWEIT.	- 5,25 - - 5,50.
HAVER.	- 2,25 - - 2,65.

Proeumtive waarde op vigt:

ROGGE van 68, N. P. *f* 5,20, van 71, N. P. *f* 5,60.
BOEKW. » 66, » » - 5,10, » 69, » » - 5,50.
HAVER » 40, » » - 2,20, » 45, » » - 2,60.

De door de landlieden op 11. maandag, te dezer markt verspreide geruchten, dat het te velde staande Boekweitgewas, door de nachtvorst veel geleden zoude hebben, is gelukkiger wijze niet verder verwezenlijkt geworden; althans heeft men nader vernomen, dat de schade daardoor aan dat cultuur toegebragt, als niet noemenswaardig kan beschouwd worden.

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarna de zetting van het brood op Donderdag den 20 dezer is geschied. *f* 5,42½.

De 3 Nederlandsche ponden Roggebrood 27½ Cts.
Het Nederlandsch pond Boter *f* 0,48 à *f* 0,54.

De zetting van het Tarwe-Brood, wordt alhier geregeld naar de Prijs-Courant der Beurs van Rotterdam, welke is als volgt:

TARWE. Per Mudde.

Nieuwe Zeeuwe Overm. en Kadz. 1843, *f* 6,80 a *f* 8,20.
Rhijn en Kleefsche, 1843, middelsoort . - 8,75.
Kleefsche en Hooglandsche, 1843, id . . - 9,16.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Woensdag 19 Junij, ten elfe uure.

W. S. 2½ pCt. 61½, ½, ⅝. Nieuwe 3 pCt. 75½, ¾. Dito op rese. 3 pCt. 75½, ¾. Dito 3 pCt. 1007. Dito 3 pCt. 0, ⅛, ¼, ⅜ud. 4½ pCt. 98½. Dito 3½ 87½. Hendelm. 1842 5 pCt. 99½, 100. Dito 4 pCt 95. Aand. Holl. Spw. 100. Ard. 85 p. pt. 21½. Dito Coupon 24; Dito 3 pCt. 46½. Port te Rhijn 5 pCt. 46½. Oude Russen 107. Dito 4 pCt. 90½. Dito Bank-act 8, ⅝. Dito Bl. Grieken 11½. Dito Dito 11½.

Gedrukt bij D. A. A. de ROOIJ.